
Imię i nazwisko ucznia

Klasa

Data

1. Charakterystycznym zjawiskiem polskiego oświecenia był wzrost zainteresowania kulturą

- A. zachodniej Europy (Angli, Francji) i Ameryki Północnej.
- B. Południa (ludów Afryki).
- C. orientalną, czyli Dalekiego Wschodu (Chin, Japonii, Indii) i Bliskiego Wschodu (Turcji, Persji).
- D. północnej Europy (Laponii, Islandii).

2. Księciem poetów współcześni nazywali

- A. Franciszka Karpińskiego.
- B. Ignacego Krasickiego.
- C. Franciszka Ksawerego Dmochowskiego.
- D. Stanisława Trembeckiego.

3. Zaznacz, którzy z myślicieli polskiego oświecenia nie byli uczestnikami obiadów czwartkowych.

- A. Ignacy Potocki, Andrzej Zamoyski, Hugo Kołłątaj
- B. Bernardo Bellotto (Canaletto), Stanisław Staszic, Stanisław Leszczyński
- C. Ignacy Krasicki, Franciszek Bohomolec, Adam Naruszewicz
- D. Marcello Bacciarelli, bracia Jan i Jędrzej Śniadeccy, Wojciech Bogusławski

4. obiady czwartkowe odbywały się w

- A. pałacu w Wilanowie.
- B. Belwederze.
- C. Zamku Ujazdowskim.
- D. Zamku Królewskim (latem w Łazienkach).

5. Nieoficjalnym organem prasowym obiadów czwartkowych było czasopismo

- A. „Monitor”.
- B. „Przestrogi dla Polski”.
- C. „Merkuriusz Polski”.
- D. „Zabawy Przyjemne i Pożyteczne”.

6. Szkoła Rycerska została założona w 1765 roku z inicjatywy

- A. Stanisława Konarskiego.
- B. Hugona Kołłątaja.
- C. Stanisława Augusta Poniatowskiego.
- D. Józefa Wybickiego.

7. Szkoła Rycerska była przeznaczona dla młodzieży męskiej wywodzącej się z

- A. wszystkich stanów społecznych ówczesnej Rzeczypospolitej.
- B. rycerstwa.
- C. zubożałej szlachty.
- D. magnaterii.

8. Zadaniem Szkoły Rycerskiej było:

- A. kultywowanie dawnych rycerskich ideałów, pogłębianie wiedzy religijnej.
- B. przygotowanie młodzieży do służby wojskowej, wykształcenie ogólne i moralne.
- C. kształcenie sprawności bojowej oraz rozbudzanie etycznej wrażliwości.
- D. propagowanie nowoczesnych metod walki oraz ćwiczenie woli i charakteru.

9. Zaznacz osobę, która nie była wychowankiem Szkoły Rycerskiej.

- A. Tadeusz Kościuszko
- B. Józef Sowiński
- C. Ignacy Krasicki
- D. Julian Ursyn Niemcewicz

10. Ty śpisz, Zygmuncie! a twoi sąsiedzi/ Do twego domu goście przyjechali!.../ Ty śpisz! a czeladź przyjęciem się biedzi/ Tych, co cię czcili, co ci hołdowali!.... Cytowany fragment pochodzący z utworu Franciszka Karpińskiego *Żale Sarmaty nad grobem Zygmunta Augusta* jest aluzją do

- A. konfederacji barskiej.
- B. rozbiorów.
- C. obiadów czwartkowych.
- D. Sejmu Czteroletniego.

11. Po I rozbiorze Ignacy Krasicki stał się poddanym Fryderyka II. Fakt ten sprawił, że poeta

- A. zerwał znajomość ze Stanisławem Augustem Poniatowskim.
- B. zachowując pozory lojalności wobec króla Prus, spiskował przeciw niemu.
- C. często gościł na jego dworze w Berlinie i Poczdamie.
- D. został przez króla pruskiego pozbawiony dóbr kościelnych, ale aktywnie uczestniczył we wszystkich imprezach kulturalnych w Polsce.

12. Ignacy Krasicki był blisko związany z królem Stanisławem Augustem Poniatowskim. Wśród poniższych zdań zaznacz błędą informację dotyczącą Krasickiego.

- A. Po elekcji Krasicki był kapelanem króla.
- B. Król był pierwszym czytelnikiem, a często nawet recenzentem, utworów Krasickiego.
- C. W czasie uroczystości koronacyjnych Krasicki wygłosił okolicznościowe kazanie.
- D. Krasicki kontakty z królem podtrzymywał nawet po I rozbiorze.

13. W dobie oświecenia satyra była gatunkiem szczególnie popularnym, ponieważ

- A. dostarczała rozrywki.
- B. była rodzajem farnigłównki intelektualnej.
- C. wyrażała negatywne emocje za pomocą karykatury.
- D. świetnie realizowała dydaktyczne zadania literatury.

14. Józef Wybicki, twórca Mazurka Dąbrowskiego, urodził się w

- A. Sycynie koło Radomia.
- B. Będominie na Kaszubach.
- C. Dubiecku koło Sanoka.
- D. Warszawie.

15. Mazurek Dąbrowskiego stał się hymnem narodowym w roku

- A. 1918.
- B. 1926.
- C. 1815.
- D. 1910.

16. Mazurek Dąbrowskiego zaczął pełnić funkcję hymnu w czasie powstania

- A. styczniowego.
- B. krakowskiego.
- C. kościuszkowskiego.
- D. listopadowego.

17. Pieśń Legionów Polskich we Włoszech została napisana przez Józefa Wybickiego w

- A. Rimini.
- B. Monte Casino.
- C. Rzymie.
- D. Reggio.

18. Pierwszy teatr publiczny powstał w Warszawie w roku

- A. 1765.
- B. 1764.
- C. 1795.
- D. 1793.

19. Pierwszą polską szkołę dramatyczną założył w Warszawie

- A. Julian Ursyn Niemcewicz.
- B. Wojciech Bogusławski.
- C. Stanisław August Poniatowski.
- D. Stanisław Konarski.

20. Między wszystkimi rozrywkami nie znajduję miłszej dla siebie niż teatralne igrzyska. [...] Ile razy na nich znajdowałem się, tyle razy wstręt od występków, a chęć do cnoty powiększoną we mnie czułem. Autor artykułu publikujący w „Monitorze” (2 listopada 1768) pod pseudonimem Uczciwski przekonuje, że głównym zadaniem teatru jest

- A. uczyć.
- B. wzruszać.
- C. przerażać.
- D. bawić.

21. Pierwsza polska komedia polityczna to

- A. Fircyk w zalotach Franciszka Zabłockiego.
- B. Krakowiacy i górale Wojciecha Bogusławskiego.
- C. Powrót posła Juliana Ursyna Niemcewicza.
- D. Natręci Józefa Bielawskiego.

22. Powrót posła Juliana Ursyna Niemcewicza to utwór, który powstał w czasie obrad

- A. sejmu elekcyjnego (przed wyborem Stanisława Augusta Poniatowskiego).
- B. Sejmu Wielkiego.
- C. sejmu, który zatwierdził I rozbiór Polski.
- D. Sejmu Niemego.

23. Oświecenie inaczej nazywano wiekiem

- A. rozumu.
- B. utylitaryzmu.
- C. pragmatyzmu.
- D. scjentyzmu.

24. Autorem słów: Oświecenie jest czasem wyjścia człowieka z niepełnoletności, w którą popadł z własnej winy jest

- A. Kartezjusz.
- B. Blaise Pascal.
- C. Baruch Spinoza.
- D. Immanuel Kant.

25. Imperatyw kategoryczny Kanta nakazuje kierować się

- A. intuicją i uczuciami.
- B. rozumną wolą i postępować w sposób, który mógłby się stać powszechnie obowiązującą zasadą.
- C. ustalonymi przez daną społeczność zasadami etycznymi.
- D. konkretnymi wskazówkami, które zawarł filozof w swoich dziełach.

26. Oświecenie najwcześniej pojawiło się

- A. w Portugalii.
- B. w Anglii.
- C. w Niemczech.
- D. we Francji.

27. Oświecenie w Polsce dzieli się na trzy fazy

- A. wczesną (lata 50. XVIII wieku do 1764 roku), dojrzałą (1764–1790) oraz schyłkową (1790–1822).
- B. wczesną (lata 20. XVIII wieku do 1766 roku), dojrzałą (1766–1797) oraz schyłkową (1797–1822).
- C. wczesną (lata 40. XVIII wieku do 1764 roku), dojrzałą (1764–1795) oraz schyłkową (1795–1822).
- D. wczesną (1710–1764), dojrzałą (1764–1790) oraz schyłkową (1790–1820).

28. Dojrzałą fazę polskiego oświecenia nazywa się również czasami

- A. racjonalnymi.
- B. klasycystycznymi.
- C. stanisławowskimi.
- D. saskimi.

29. „Noc saska”, określenie charakteryzujące okres rządów Augusta II Mocnego i Augusta III, oznacza

- A. szerzenie wiary w zabobony, okultyzm.
- B. zamknięcie się Polski na trendy oświeceniowe.
- C. upadek kultury, obniżenie poziomu szkolnictwa, kryzys stosunków społecznych i militarną słabość państwa.
- D. dogmatyzm i scholastykę.

30. Prekursorami oświecenia w Polsce byli

- A. Franciszek Zabłocki, Julian Ursyn Niemcewicz, Stanisław Trembecki.
- B. Józef Szymanowski, Dionizy Kniaźnin, Jakub Jasiński.
- C. Adam Naruszewicz, Ignacy Krasicki, Franciszek Karpiński.
- D. bracia Załuscy, Stanisław Konarski, Franciszek Bohomolec.

31. Collegium Nobilium, nowoczesną szkołę wyższą dla młodzieży, założył w 1740 roku

- A. Stanisław Leszczyński.
- B. Stanisław Konarski.
- C. Stanisław August Poniatowski.
- D. Ignacy Krasicki.

32. Do filozofii oświeceniowej termin tabula rasa wprowadził

- A. Jan Jakub Rousseau.
- B. John Locke.
- C. Kartezjusz.
- D. Monteskiusz.

33. Oświecenie wiązało się z rozwojem czasopiśmiennictwa. Na terenie Polski zaczęło się wówczas ukazywać wiele periodyków. Wybierz tytuł, który nie wychodził w tym okresie.

- A. „Zabawy Przyjemne i Pożyteczne”.
- B. „Spectator”.
- C. „Acta Litteraria”.
- D. „Monitor”.

34. Racjonalizm jest kierunkiem filozoficznym uznającym za podstawowe narzędzie poznania rzeczywistości

- A. doświadczenie.
- B. rozum.
- C. zmysł.
- D. uczucie.

35. Autorem słynnej filozoficznej maksymy Cogito ergo sum jest

- A. Monteskiusz.
- B. John Locke.
- C. Blaise Pascal.
- D. Kartezjusz.

36. Kierunkiem filozoficznym uznającym doświadczenie za główne źródło wiedzy o świecie jest

- A. scjentyzm.
- B. sensualizm.
- C. racjonalizm.
- D. empiryzm.

37. Sensualizm to pogląd zakładający, że źródłem wiedzy

- A. jest doświadczenie.
- B. są wrażenia zmysłowe.
- C. są osobiste przeżycia.
- D. jest rozum.

38. Filozofem, który krytykował absolutyzm francuski, a za wzór do naśladowania podawał ustroj państwowy panujący w Anglii, był

- A. Denis Diderot.
- B. Monteskiusz.
- C. Jan Jakub Rousseau.
- D. Wolter.

39. Jan Jakub Rousseau uważał, że cywilizacja

- A. deformuje to, co w człowieku naturalne, ale czyni jego życie łatwiejszym.
- B. deformuje to, co w człowieku naturalne, dlatego wraz z jej rozwojem człowiek nie staje się szczęśliwszy.
- C. rozwija morale człowieka, kształtując jednostkę otwartą na potrzeby innych ludzi.
- D. rozwija człowieka, czyniąc jego życie piękniejszym i szlachetniejszym.

40. Deizm to pogląd zakładający, że

- A. świat jest dziełem wielu bogów.
- B. Bóg stworzył świat, ale nie interesuje się jego losem.
- C. Bóg jest wszędzie.
- D. Bóg nie istnieje.

41. Według Jana Jakuba Rousseau dzieci należy wychowywać tak, aby

- A. kształtować w nich postawy prospołeczne.
- B. rozwijać ich talenty naukowe.
- C. formować silne jednostki, odporne na trudności życiowe.
- D. rozwijać w nich naturalne skłonności.

42. „Apostolem rozumu” nazywano

- A. Jana Jakuba Rousseau.
- B. Denisa Diderota.
- C. Kartezjusza.
- D. Woltera.

43. Za dzieło, które najpełniej opisuje światopogląd oświeceniowy, uznano

- A. O duchu praw Monteskiusza.
- B. Traktat o tolerancji Woltera.
- C. Rozprawę o metodzie Kartezjusza.
- D. Encyklopedię (Słownik rozumowany nauk, sztuk i rzemiosł).

44. Autorem słów: Nie zgadzam się z tym, co mówisz, ale oddam życie, abys miał prawo to powiedzieć, jest

- A. Wolter.
- B. John Locke.
- C. Monteskiusz.
- D. Kartezjusz.

45. Denis Diderot jest autorem utworu Kubuś Fatalista i jego pan. Jest to

- A. powieść epistolarna.
- B. powiastka filozoficzna.
- C. pamiętnik.
- D. diariusz.

46. Dzieło mające według Denisa Diderota zmienić powszechny sposób myślenia to

- A. Encyklopedia, czyli Słownik rozumowany nauk, sztuk i rzemiosł.
- B. Kubuś Fatalista i jego pan.
- C. Rozprawa o metodzie.
- D. Emil.

47. Zaznacz punkt, w którym wymieniono wyłącznie cechy architektury klasycystycznej.

- A. dążenie do harmonii i symetrii, duże prostokątne okna, proste linie
- B. obecność kopuł, małe, wąskie okna, linie proste
- C. odejście od nadmiernego zdobnictwa, linia falista, zamiłowanie do monumentalnych budowli
- D. wyrafinowane zdobnictwo, dużo kolumnad i kolumnowych portyków z tympanonami

48. W malarstwie klasycyzmu oświeceniowego przeważa tematyka

- A. biblijna i mitologiczna.
- B. współczesna.
- C. rustykalna.
- D. historyczna i mitologiczna.

49. Obraz Jacques'a Louisa Davida Przysięga Horacjuszy jest przykładem malarstwa

- A. abstrakcyjnego.
- B. rokokowego.
- C. batalistycznego.
- D. klasycznego.

50. Ruch umysłowy dążący do uwolnienia człowieka od wpływu tradycji i innych autorytetów, głównie religii, propagujący sceptycyzm i racjonalny stosunek do rzeczywistości to

- A. libertynizm.
- B. empiryzm.
- C. krytycyzm poznawczy.
- D. deizm.

51. Ludzi oświecenia fascynowała sztuka projektowania ogrodów. W XVIII wieku powstał nowy styl ogrodowy zwany

- A. polskim.
- B. niemieckim.
- C. angielskim.
- D. włoskim.

52. Wiersz Adama Naruszewicza Balon jest przykładem utworu

- A. rokokowego.
- B. klasycystycznego.
- C. preromantycznego.
- D. sentymentalnego.

53. Przewodnim motywem utworu Balon Adama Naruszewicza jest

- A. pochwała wynalazcy, dzięki któremu możliwy jest lot balonem.
- B. apoteoza rozumu, pochwała mocy ludzkiej myśli i możliwych za jej sprawą dokonań.
- C. poetycki opis okolic Warszawy, widzianych z „lotu ptaka”.
- D. satyryczny opis dokonań ludzkiej myśli.

54. W wierszu Balon Adama Naruszewicza znajdują się wyraźne nawiązania do

- A. mitologii.
- B. egzystencjalizmu.
- C. religii.
- D. ontologii.

55. Nazwa „rokoko” pochodzi od francuskiego słowa rocaille, oznaczającego ornament naśladowujący

- A. pierścień.
- B. muszlę.
- C. roślinę.
- D. perłę.

56. Zaznacz punkt, w którym znajdują się wyłącznie cechy literatury rokokowej.

- A. filozofowanie, racjonalizm, prostota, uczuciowość
- B. idealizacja i apologia natury, konkretyzm, utylitaryzm
- C. zmysłowość, przestrzeganie norm, czucie i natura
- D. elegancja, wdzięk, delikatność i lekkość, duch zabawy

57. Figurki z porcelany i bibeloty były częstym elementem wystroju wnętrz urządzonych w stylu

- A. sentymentalnym.
- B. klasycystycznym.
- C. rokoka.
- D. manierystycznym.

58. W centrum zainteresowań pisarzy sentymentalistów znalazł się opis

- A. natury, niebezpiecznej i tajemniczej, budzącej grozę i lęk.
- B. świata przeżyć wewnętrznych człowieka i jego sfery uczuć.
- C. cywilizacji i jej zbawionego wpływu na człowieka.
- D. zachowania człowieka i jego stosunku do innych ludzi.

59. Zaznacz wers, w którym znajdują się gatunki najczęściej wykorzystywane przez poetów sentymentalistów.

- A. bukolika, pieśń, gawęda
- B. pieśń liryczna, hymn, epigramat
- C. anakreontyk, oda, sonet
- D. sielanka, erotyk, elegia

60. Autorem hasła W zdrowym ciele zdrowy duch jest

- A. John Locke.
- B. Wolter.
- C. Jan Jakub Rousseau.
- D. Monteskiusz.

61. W Polsce „poetą serca” nazywano

- A. Franciszka Dionizego Książnina.
- B. Stanisława Trembeckiego.
- C. Franciszka Karpińskiego.
- D. Adama Naruszewicza.